

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради
Освітня програма	26165 Історія та археологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	032 Історія та археологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	26165
Назва ОП	Історія та археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Брославський Володимир Любомирович, Буригін Богдан Володимирович, Синявська Олена Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	26.01.2021 р. – 28.01.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/opp/samoocinka/istoriya.pdf
Програма візиту експертної групи	https://drive.google.com/file/d/1S6IemeQR9eKaFSKbTmEV8zlG3MoTesh6/view

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Експертиза відбувалася в дистанційному форматі. Попередньо узгоджена та затверджена програма була дотримана, всі заплановані зустрічі відбулися. Огляд матеріальної бази відбувся у прямому ефірі за допомогою застосунку Zoom, гарантом надана також фотопрезентація. На запит експертів надана вся необхідна інформація. В результаті опрацювання експертами відомостей СО, матеріалів сайту, вивчення документації та зустрічей з різними фокус-групами, ЕГ відзначає наступне. Стратегічна мета академії полягає в тому, щоб до 2025 року розвинути та закріпити провідні позиції, спрямовані на підготовку висококваліфікованих національно-свідомих фахівців, розвиток наукових досліджень, посилення ролі інноваційного складника у діяльності вишу та його інтеграції до європейського і світового освітнього простору. ЗВО має хорошу інфраструктуру, бібліотеку; в академії функціонують підрозділи, які забезпечують комфортне освітнє середовище для викладачів та студентів, відповідають за організацію навчального процесу та якість вищої освіти, модернізують нормативну базу. ЗВО стимулює наукову діяльність здобувачів, підвищення кваліфікації викладачів, практикує різноманітні заохочення. ОП «Історія та археологія» справила загалом позитивне враження: навчальний процес відбувається де-факто, з урахуванням студентоцентрованого підходу та принципів академічної свободи, викладачі підвищують кваліфікацію, студенти беруть участь в усіх аспектах освітньої діяльності – від участі в обговоренні проекту ОП до організації історичних гуртків в позааудиторний час. Разом з тим ЕГ відзначила і низку слабких сторін в функціонуванні ОП: тільки часткова відповідність навчальних планів 2017 – 2019 року освітній програмі 2017 року, формальний підхід до змісту ОП та складання навчально-методичних матеріалів, неузгодженість фактичного навантаження під час практик, відсутність чіткого визначення форм атестації, не обґрунтоване залучення деяких викладачів до викладання окремих ОК, не розуміння студентами принципів політики академічної доброчесності. Втім, в ході роботи ЕГ переконалася в тому, що деякі із недоліків уже усунуті – затверджено нову редакцію ОП в 2020 р., внесено зміни в навчальний план; розпочато процес модернізації змістового наповнення силабусів тощо. Враховуючи наведені факти, а також головні принципи застосування критеріїв (автономія ЗВО, врахування контексту, роль стейкхолдерів та доказовість), ЕГ прийшла до позитивного висновку щодо акредитації даної ОП, але радить адміністрації ЗВО та робочій групі дослухатися до рекомендацій, наведених в звіті, які направлені на підвищення якості освіти під час реалізації ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Освітня програма 032 «Історія та археологія» 2020 року складена з урахуванням відповідних документів, зокрема, Стандарту вищої освіти, Стратегії розвитку ЗВО, має чітко сформульовані цілі, враховує основні тенденції розвитку спеціальності, ринку праці. Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, щорічно дані оновлюються та вчасно оприлюднюються на веб-сайті ЗВО. Правила визнання результатів навчання, отримані в інших ЗВО, визначаються в нормативних документах і доступні для здобувачів. Здобувачі володіють зрозумілою інформацією про цілі, зміст, форми та методи навчання, програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання в межах окремих освітніх компонентів; мають можливості наукової роботи, тим самим поєднуючи навчання з науковими дослідженнями. НПП ОП усвідомлюють необхідність регулярного оновлення змісту освітніх компонентів та методик викладання. Під час роботи фокус-груп вдалося дізнатися, що в ЗВО здійснюється періодичне анкетування здобувачів (з використанням різних підходів і платформ). Сильною стороною є система відділів, центрів та інших структурних підрозділів, механізми яких є дієвими та злагодженими. Створено освітнє середовище для осіб із особливими освітніми потребами. У КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради існує чітка і зрозуміла політика і процедура вирішення конфліктних ситуацій, оприлюднена для всіх учасників освітнього процесу. Матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП загалом забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури, до наукометричних баз, бібліотечних ресурсів тощо. Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна, соціальна підтримка впроваджуються регулярно, активно. В Академії існує відповідна нормативна база та налагоджена практика ознайомлення студентів з контрольними заходами по ОП та оцінюванню здобувачів; визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Проаналізувавши всі матеріали акредитаційної справи, ЕГ вважає, що ОП заслуговує на загальну позитивну оцінку. Разом з тим ЕГ звертає увагу на наявність слабких сторін ОП. Зокрема, надання додаткової кваліфікації за спеціальністю 032 Історія та археологія в ОП 2017 р. не відповідає наказу МОН №506 від 12.05.2016. Має місце нераціональне залучення НПП до викладання на ОП: археологи-практики читають загальноісторичні курси, деякі ОК читають викладачі без належного досвіду та професійної зацікавленості даним курсом. Серед стейкхолдерів не представлені школи м.Харкова. Також відсутня практика інформування громадськості про результати перегляду ОП та змін, які вносяться. На сайті ЗВО та кафедри відсутні навчально-методичні матеріали для студентів 2-4 курсів. Сайти факультету та кафедри розміщені на безкоштовних ресурсах, що може призвести до втрати матеріалів, які там розміщені. ЕГ рекомендує: Внести зміни в формулювання кваліфікації здобувачам 2017-2019 року вступу та уточнити зміст у відповідних робочих планах на наступні навчальні роки. Запровадити у ЗВО єдину електронну

платформу для дистанційного навчання, наприклад Moodle. Посилити ОК археологічного та теоретико-методологічного спрямування. Розглянути можливість викладання окремих ОК "Археологія" та "Давня історія України" або запровадження окремих модулів "Археологія" та "Давня історія України" в рамках однієї навчальної дисципліни. Запровадити ОК "Основи академічної доброчесності" або виділити окремих модулів в рамках ОК "Вступ до спеціальності". Переглянути змістове наповнення ОК "Історія Слобідської України" та ОК "Історія рідного краю та Харківщини" на предмет повторів. Чітко регламентувати обсяги навчального навантаження та самостійної роботи студентів під час проходження практик, переглянути зміст практики "Вступ до спеціальності". Модернізувати робочі програми навчальних дисциплін та силабуси, деталізувавши завдання для самостійної роботи. Здійснити коригування обсягів вибіркових дисциплін та забезпечити можливість наскрізного вибору. Активніше залучати до участі здобувачів ОП у програмах академічної мобільності та провести інформаційну кампанію з роз'яснення процедури та правил визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. При наступному розподілі навчальних дисциплін враховувати професійну зацікавленість викладачів. Залучати професіоналів-практиків до читання лекцій з профільних ім ОК: "Музеєзнавство та архівознавство", "Теорія та практика екскурсійної справи". Налагодити співпрацю на даній ОП зі школами м.Харкова, як майбутніми роботодавцями та базами практик. Спростити механізм звернень здобувачів до адміністрації ЗВО по факту: булінгу, конфліктних ситуацій, хабарництва та ін. Результати перегляду ОП та інші необхідні навчальні матеріали розміщувати на сайті ЗВО або кафедри. Реформувати систему офіційного сайту ЗВО, перевіривши матеріали з безкоштовних ресурсів на ресурси, які обслуговуються працівниками ЗВО. Створити офіційні сторінки ЗВО у соціальних мережах.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

На розгляд ЕГ були представлені дві ОП "Історія та археологія" спеціальності 032 Історія та археологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: 2017 року (затверджено рішенням вченої ради 30.08.2017 після отримання ліцензії №123-я від 16.06.2017) та оновлену редакцію 2020 р. (затверджено рішенням вченої ради ЗВО 26.06.2020). В обох ОП наявні ідентично сформульовані цілі програми, спрямовані на підготовку фахівців в галузі історії та археології, працівників музейних, пам'яткоохоронних, освітніх, державних установ та громадських організацій, ініціативних фахівців, здатних генерувати нові ідеї та знання на базі сучасних досягнень науки, готових до безперервного і актуального навчання. Мета і орієнтація програми корелюються зі Стратегією розвитку Академії <http://www.hgra.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/strategiya.pdf>, де вказано, що стратегічна мета Академії полягає в тому, щоб до 2025 року розвинути та закріпити провідні позиції, спрямовані на підготовку висококваліфікованих національно-свідомих фахівців, розвиток наукових досліджень, посилення ролі інноваційного складника у діяльності вишу та його інтеграції до європейського і світового освітнього простору

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

На підставі аналізу відомостей СО та у ході зустрічей із різними групами стейкхолдерів встановлено, що до обговорення нової редакції ОП у 2020 році залучалися представники різних груп - здобувачі освіти, роботодавці, представники академічної спільноти, зауваження та пропозиції яких торкалися окремих ОК та були враховані робочою групою. Зокрема, під час роботи фокус-групи студенти повідомили, що їх запрошували на засідання кафедри, де ними була висловлена пропозиція щодо об'єднання дисциплін "Археологія України" та "Давня історія України" в одну. На сайті кафедри наведено інформацію про обговорення проекту ОП викладачами кафедри, яке відбулося на засіданні кафедри 08.04.2020 р. Наявні також інформація про зустрічі із стейкхолдерами та рецензії від роботодавців, на підставі яких запроваджено ОК «Охорона історико-культурної спадщини» та практика з охорони історико-культурної спадщини, ОК «Історія Слобідської України» та ОК «Етнологія». Роботодавці підтвердили свою участь у зустрічах з представниками університету щодо спільного обговорення програми та доцільність її існування. Разом з тим ЕГ звертає увагу на відсутність фактів щодо залучення різних груп стейкхолдерів до перегляду та обговорення ОП у 2017, 2018 та 2019 роках, хоча в самій програмі зазначено, що перегляд має відбуватися 1 раз на рік.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП 2020 р. та ПРН в цілому відповідають тенденціям розвитку спеціальності та ринку праці. Під час аналізу відомостей СО, роботи фокус-груп та вивчення додаткових документів, наданих на запит ЕГ, встановлено, що орієнтація ОП 2020 року відбиває потреби суспільства в підготовці фахівців в галузі історії та археології, враховує галузевий контекст, що відображено в ОП у формулюванні програмних компетентностей, ПРН, через запровадження відповідних навчальних дисциплін та практик. Потреби сучасного ринку праці враховані через активний діалог з регіональними закладами: КЗ «Харківський науково-методичний центр охорони культурної спадщини» ХОР, КЗ «Харківський історичний музей імені М. Сумцова» ХОР, Первомайського краєзнавчого музею м. Первомайськ Харківської області. Разом з тим ЕГ звернула увагу, що регіональний контекст представлений частково тільки в ПРН 14 і не відображений в меті та цілях ОП. ЕГ також не вдалося пересвідчитися у конкретному врахуванні досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних програм щодо формулювання цілей та програмних результатів навчання за ОП, хоча в відомостях СО та під час зустрічі з гарантом було озвучено врахування досвіду ХНУ ім. В. Н. Каразіна, Національного університету «Києво-Могилянська академія» та деяких закордонних закладів вищої освіти.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ЕГ встановила, що запровадження ОП відбулося у 2017 році за відсутності Стандарту. Оскільки ОП 2017 року не виявилось у відкритому доступі, ЕГ звернулася із запитом до ЗВО, який був задоволений. Проведений аналіз показав, що розроблені цілі та ПРН ОП 2017 року в цілому були узгоджені з положеннями Національної рамки кваліфікацій і відповідали 6 (на той час) кваліфікаційному рівню. Разом з тим ЕГ звертає увагу на пункт «Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу», в якому визначено «Рівень освіти - бакалавр; Освітня кваліфікація - бакалавр історії та археології; Додаткова кваліфікація - вчитель суспільно-економічних дисциплін»: відповідно до Наказу МОН № 506 від 12.05.2016 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0798-16#Text> здійснювати освітню діяльність за освітніми програмами, що передбачають здобуття другої спеціальності (предметної спеціальності) та/або додаткової спеціалізації заклади вищої освіти мають право за спеціальністю 012, 013, 014, 015, 016 галузі знань 01 Освіта. На запит ЕГ гарант надав пояснення щодо додаткової кваліфікації (додається), яке ЕГ вважає не достатньо обґрунтованим. Надання додаткової кваліфікації за спеціальністю 032 Історія та археологія суперечить нормативним документам МОН. Формування оновленої редакції ОП у 2020 році відбулося після затвердження Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затверджений 29.04.2020), в результаті чого було переглянуто навчальний план, оновлено реєстр освітніх компонентів, у тому числі і практик. У відомостях СО вказано, що в результаті затвердження Стандарту було «доповнено перелік спеціальних та загальних компетентностей» ОП, але порівняння ОП 2017 року та ОП 2020 року тільки частково підтверджують цю тезу: в ОП 2017 року визначено 22 ЗК, а в ОП 2020 року - 12 ЗК; СК із ОП 2017 року майже дослівно повторюють СК із ОП 2020 року, формулювання яких в свою чергу перенесено із Стандарту. Експерти рекомендували робочій групі уникати формального підходу під час чергового перегляду ОП, формулюванні програмних компетентностей та результатів навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Освітня програма 032 «Історія та археологія» 2020 року складена з урахуванням відповідних документів, зокрема, Стандарту вищої освіти: порівняно з ОП 2017 р. уточнено формулювання програмних компетентностей, оновлено реєстр ОК, які забезпечують досягнення ПРН. Дана ОП враховує основні тенденції розвитку спеціальності та ринку праці через діалог з роботодавцями і з'ясування актуальних запитів суспільства.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ звертає увагу, що надання додаткової кваліфікації за спеціальністю 032 Історія та археологія в ОП 2017 р. не відповідає нормативним документам МОН, зокрема, Наказу МОН №506 від 12.05.2016, тому рекомендуємо внести зміни в формулювання кваліфікації здобувачам 2017-2019 року вступу. Рекомендуємо під час чергового перегляду ОП фіксувати який саме досвід вітчизняних та іноземних програм було враховано та зробити акцент на визначенні особливостей програми, враховуючи регіональний контекст.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на те, що ОП Історія та археологія 2020 року загалом відповідає підкритерію 1.1, та 1.2, однак не повною мірою дає змогу встановити врахування досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних програм щодо формулювання цілей та програмних результатів навчання (підкритерій 1.3), відсутність нормативного обґрунтування наявності додаткової кваліфікації в ОП 2017 року, ЕГ оцінює критерій 1 як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП «Історія та археологія» становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія (затверджений 29.04.2020 р.). Відповідно до законодавчих норм на дисципліні вільного вибору в ОП 2020 року відведено 60 кредитів, що складає 25% від загальної кількості кредитів; 50% обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП 2020 р. має чітку структуру. Включені до ОП освітні компоненти становлять логічну взаємопов'язану систему. На практичну підготовку направлені і теоретичні дисципліни, і практичні ОК (наприклад, перед музейною та практикою студенти вивчають музеєзнавство та архівознавство, перед педагогічною - методику викладання історії в школі), що загалом дає змогу досягти поставленої мети і програмних результатів навчання. Аналіз додатків Б та В у відомостях СО дає підстави стверджувати, що ПРН підпорядковані ідеї формування загальних та фахових компетентностей у галузі історії та археології, музейної, архівної, пам'яткоохоронної та освітньої діяльності, застосуванні набутих знань у практичній діяльності, що становить основний фокус ОП. Разом з тим ЕГ звертає увагу робочої групи на можливість вдосконалення ОП 2020 р. шляхом підсилення НП освітніми компонентами археологічного спрямування, зокрема, ЕГ рекомендувала б розділити ОК «Археологія та давня історія України» на два окремих курси або запровадити два окремі модулі з двома формами контролю - в ОК «Археологія» зробити акцент на вивченні археології як науки та археологічних дослідженнях, а в ОК «Давня історія України» акцентувати на розвитку первісного суспільства на території України. ОК «Історія Слобідської України» (обов'язковий) та ОК «Історія рідного краю та Харківщини» (вибірковий) дублюються за змістом (робочі програми в приєднаних файлах), тому також радили би це врахувати під час перегляду та коригування ОП. Потребує уточнення мета, завдання та зміст ОК «Вступ в спеціальність» та відповідної практики: в силабусі вказано, що мета навчальної дисципліни - «на основі сучасних наукових історичних та педагогічних концепцій закласти основу системності підготовки вчителя історії, розуміння ним базових понять історичної науки, основних тенденцій та етапів її розвитку, розуміння суспільного значення праці вчителя» <https://drive.google.com/file/d/1usGxrsWroueoavIZG9aVjuonKMbWqz02/view>, в той час як ОП спрямована на «спеціальну підготовку фахівців в галузі історії та археології, працівників музейних, пам'яткоохоронних, освітніх, державних установ та громадських організацій, ініціативних фахівців, здатних генерувати нові ідеї та знання на базі сучасних досягнень науки, готових до безперервного і актуального навчання» http://www.hgra.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/opp/hystory_bacalavr.pdf. Радимо також розглянути можливість запровадження окремого ОК «Основи академічної доброчесності», або окремого модулю з такою назвою в ОК «Вступ до спеціальності».

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП 2020 р. загалом відповідає предметній області спеціальності 032 Історія та археологія. У ході реалізації ОП здобувачі вищої освіти отримують знання про національну і всесвітню історію; у них виробляються навички виявлення, опрацювання та інтерпретації об'єктів матеріальної та нематеріальної культурної спадщини. Разом з тим ЕГ звертає увагу, що на сайті ЗВО не розміщені ні освітні програми, ні навчальні плани попередніх років навчання. У відповідь на запит ЕГ отримала ОП 2017 р. та три навчальні плани, затверджені у 2020 році, за якими здійснюється

навчання студентів 2, 3, та 4 курсів (додаються). Проаналізувавши надані документи, ЕГ констатує, що на вивчення блоку фахових дисциплін «Історія України» та «Загальна історія» відведено 64 кредита (35,5% від загальної кількості кредитів нормативних компонентів ОП), зміст ОП не зовсім корелюється із переліком навчальних дисциплін та навчальних практик, в орієнтації програми визначено її спрямування на глибоку спеціальну підготовку фахівців в галузі історії та археології, працівників музейних, архівних, освітніх, державних установ та організацій, але в переліку навчальних дисциплін відсутні відповідні теоретичні дисципліни, а НП скоріше відповідає предметній області спеціальності 014.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної траєкторії здобувача освіти: відповідно до навчальних планів 2017, 2018, 2019 та 2020 рр., на вибіркові дисципліни відведено 60 кредитів – 25 % від загальної кількості кредитів, що відповідає встановленим вимогам. На сайті ЗВО розміщене Положення про дисципліни вільного вибору студентів http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_vilnyu%20vybyr.pdf, в якому прописана процедура формування індивідуальної траєкторії навчання студентів з дисциплін вільного вибору. Під час роботи фокус-групи студенти повідомили, що спочатку вони ознайомлюються з загальним переліком запропонованих дисциплін, мають можливість ознайомитися з силабусами або робочими програмами на кафедрах, потім пишуть заяву із зазначенням обраних курсів та після затвердження переліку вибірових дисциплін деканатом, заносять їх в ІНПС. Перелік дисциплін, які пропонуються до вибору з різних ОП, наведено на сайті Академії у розділі «Навчальний відділ» <https://sites.google.com/view/hgpa-navchalny/%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%85-%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2>. Представлені на запит ЕГ індивідуальні навчальні плани студентів підтверджують вивчення ними вибірових дисциплін. Поряд із цим, ЕГ відмічено, що студентам на вибір пропонуються дисципліни з різною кількістю кредитів, що певним чином звужує вибір. Тому ЕГ рекомендує даний вибір дисциплін зробити наскрізним та врівноважити запропоновані вибіркові ОК за обсягами кредитів. За інформацією гаранта здобувачам освіти, які поєднують навчання з роботою за фахом, надаються індивідуальні плани-графіки навчання; на зустрічі з ЕГ студенти інформацію підтвердили, на запит ЕГ було надано ІНПГ студентів 4 курсу Ковязіної В. та Дядченка О. Отже, ЗВО підтримує тих студентів, які працюють за фахом.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

В ОП 2017 року та відповідно НП 2017, 2018 та 2019 рр. на практичну підготовку здобувачів освіти відводилося від 28 до 33 кредитів, при цьому на формування фахових компетентностей за спеціальністю 032 Історія та археологія відводилося всього 1/3 від їх загальної кількості (практики Вступ у спеціальність, Музейна та архівна практика, Археологічна практика, переддипломна практика). В ОП 2020 року на практичну підготовку відведено 30 кредитів, було скасовано такі практики як «Позакласна виховна робота», «Пробні уроки», «Практикум з підготовки ПВР», «Літня педагогічна практика в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку», «Навчальна практика з підготовки до роботи з дітьми в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку», «Переддипломна практика з додатковою кваліфікацією» як такі, що не відповідають предметній області спеціальності. ЕГ позитивно оцінює ініційовані зміни та запровадження практики з охорони історико-культурної спадщини, але звертає увагу на те, що відповідно до силабусу виробнича практика, яка запланована в 8 семестрі фактично повторює за змістом музейну, архівну та педагогічну практики; в робочій програмі практики Вступ до спеціальності вказано, що «під час проходження даної практики здобувачі вищої освіти безпосередньо не залучаються до практичної діяльності», а зміст повторює програму навчальної дисципліни з такою ж назвою. З огляду на це ЕГ рекомендує робочій групі переглянути доцільність вказаних практик. Під час роботи фокус-груп студенти висловили бажання збільшити терміни проходження археологічної практики, а стейкхолдери - про збільшення обсягу музейної практики. Організацією практик в ЗВО опікується окремий відділ практики, проведення практик регламентується Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_practica.pdf. На сайті кафедри представлені силабуси практики, але тільки за навчальним планом 2020-2021 н.р. Як позитивний аспект ЕГ відзначає запровадження в ОП 2020 року тематичних теоретичних дисциплін, які передують проведенню практик (наприклад, музеєзнавство і архівознавство перед музейною та архівною практикою тощо).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Формування soft skills відбувається в процесі навчання, зокрема, комунікативні здібності, мовні навички, емоційне співпереживання, управління часом, уміння працювати в колективі, проявляти риси лідерства формуються через

вивчення як обов'язкових ОК (наприклад, таких як «Загальна педагогіка і психологія», «Філософія», «Сучасна українська мова», «Іноземна мова», «Історія світової та української культури»), так і через вивчення вибіркового ОК («Інклюзивна освіта», «Тайм-менеджмент», «Менеджмент в освіті», «Основи маркетингу», «Психологія конфліктів», «Теорія та практика волонтерського руху в Україні»). Твердження гаранта про те, що соціальні навички бакалаврів формуються також через участь у діяльності громадських організацій (Харківський обласний благодійний фонд сприяння історико-культурним дослідженням «Діти підземелля», «ЕММАУС» тощо), у просвітницьких заходах музеїв міста та області, волонтерських проєктів, майстер-класів (майстер-клас Ірини Проненко «Як молодому спеціалісту отримати першу роботу», зустріч з істориком та громадським активістом В. Кіпіані), участі в організації конференцій (зокрема в рамках проєкту «Схід і Захід разом» із Хмельницькою гуманітарно-педагогічною академією), тренінгах соціально-психологічної служби академії («Soft skills: гнучкі навички взаємодії з людьми», «Стратегії поведінки в конфліктних ситуаціях») знайшли підтвердження під час фокус-груп з академічним та адміністративним персоналом.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОП та окремих ОК регламентований Положенням про організацію освітнього процесу <http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/osvitni%20proces.pdf> та Положенням щодо розробки навчальних планів http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_navchalny%20plany.pdf. Згідно навчального плану 2020 р. обсяг аудиторного навантаження у цілому складає 3463 год., обсяг самостійної роботи – 3737 год., що знаходиться у рекомендованих межах (від 1/3 до 2/3 загального обсягу навчального часу здобувача). Аудиторне навантаження обов'язкових дисциплін складає 50%, а вибіркового – від 30 до 50% від загального освітнього навантаження, визначеного для конкретної навчальної дисципліни; відповідно навчальний час, відведений для самостійної роботи, становить від 50 до 70%. Фактичне навантаження здобувачів по конкретних навчальних дисциплінах знаходиться у відповідних межах. ЕГ звернула увагу на деяке неузгодження НП з нормативами відповідного Положення: в 2, 4 та 6 семестрах заплановані по 9 контролів при нормі 8, на 2 курсі всього заплановано 17 контролів при нормі 16. На фокус-групі зі здобувачами членами ЕГ з'ясувалося, чи повною мірою студенти опановують відведений обсяг самостійної роботи з кожної навчальної дисципліни і чи проводять з ними опитування щодо реальних можливостей опанування і засвоєння СР. Студенти дали ствердну відповідь, зазначивши, що опитування, у тому числі і з даного питання, проводяться один-два рази на навчальний рік. На зустрічі з академічним персоналом НПП підтвердили, що завдання з самостійної роботи студенти отримують та здають вчасно. Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретного ОК, його місця, значення і дидактичної мети в реалізації ОП. З погляду ЕГ і у зв'язку із збільшенням в освітньому процесі питомої ваги самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання викладачам кафедри рекомендовано конкретизувати і деталізувати завдання для самостійної роботи у робочих програмах (або силабусах). Разом з тим ЕГ з'ясувала, що під час проведення практик не завжди враховується обсяг навчального навантаження, відведений на практики. Наприклад, на проведення практики Вступ в спеціальність в НП відведено 2 кредити (60 годин) і всього 5 робочих днів, те саме стосується і археологічної практики. На проведення двох практик - археологічної та з охорони історико-культурної спадщини в 4 семестрі в НП відведено також всього 2 тижні, в той час як обсяг практик перевищує 5 кредитів. Під час резервної зустрічі ЕГ рекомендувало робочій групі узгодити ці питання з відділом практик, переглянути і чітко регламентувати навчальне навантаження та обсяг інших видів робіт.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

В ЗВО розроблено Положення про дуальну форму здобуття вищої та фахової перед вищої освіти http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_dualna.pdf, затверджене 21.10.2020 р. Структура ОП та НП не узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми освіти, оскільки були затверджені до прийняття Положення.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг і зміст ОП Історія та археологія 2020 року відповідає вимогам чинного законодавства: 145 кредитів, що становить 60% обсягу освітньої програми, спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, запроваджено викладання теоретичних ОК перед проведенням практики. Структура освітньої програми передбачає можливість для індивідуальної траєкторії здобувачів вищої освіти, вибіркова частина складає 25% загального обсягу ОП. Процедура вибору дисциплін загалом є чіткою та зрозумілою для здобувачів. В ЗВО розроблено нормативні документи, які передбачають дуальну форму здобуття вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Потребує приведення у відповідність предметній області та змісту ОП перелік освітніх компонентів в навчальних планах 2018 та 2019 рр. шляхом перегляду та внесення змін в ці НП на 2021-2022 та 2022-2023 н.р. Для вдосконалення ОП 2020 р. пропонуємо розглянути можливість викладання окремих ОК "Археологія" та "Давня історія України" або запровадження окремих модулів "Археологія" та "Давня історія України" в рамках однієї навчальної дисципліни; для підвищення теоретичної підготовки та обізнаністю з проблематикою академічної доброчесності розглянути можливість запровадження ОК "Основи академічної доброчесності" або виділити окремих модулів в рамках ОК "Вступ до спеціальності" (наразі там тільки одна тема), переглянути змістове наповнення ОК "Історія Слобідської України" та ОК "Історія рідного краю та Харківщини" на предмет повторів, переглянути мету, завдання та зміст ОК "Вступ в спеціальність" та відповідної практики. Рекомендуємо модернізувати робочі програми навчальних дисциплін та силабуси, в яких, окрім іншого, деталізувати завдання для самостійної роботи; здійснити коригування обсягів вибіркового дисциплін та забезпечити можливість наскрізного вибору; чітко регламентувати навчальне навантаження та самостійну роботу студентів під час проходження практик.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного Стандарту вищої освіти. Зміст ОП має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Зміст ОП 2020 р. відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності, але ОП 2017 року та НП 2017-2019 років тільки частково відповідають змісту ОП і освітній кваліфікації «бакалавр історії та археології» та потребують коригування. ОП і НП 2020 р. передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін, але обсяг вибіркового ОК потребує врівноваження кількості кредитів для забезпечення наскрізного вибору дисциплін. Слабкою стороною ОП 2020 року є зміст окремих ОК, проаналізованих в п.2, певне неузгодження навчального часу з термінами практик (п.8), недостатнє висвітлення змісту самостійної роботи в робочих програмах (силабусах). На думку ЕГ, виявлені недоліки можна усунути вже до початку наступного навчального року, включно із переглядом формулювання додаткової освітньої кваліфікації в НП 2017-2019 рр., тому ЕГ оцінює відповідність Критерію 2 рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/priemnaia_komissiya/2021/pravila%20priemu/pravila_academy_21.pdf . Вони розроблені відповідно до правил прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2021 році та затверджені вченою радою КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради від 16.12.2020. Аналіз цих правил показав їх чітко сформованими та зрозумілими. Дані документи не містять ознак дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми, що безпосередньо підтверджується Положенням про вступ до КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради від 16.12.2020 який знаходиться у вільному доступі на офіційному веб-сайті академії http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/priemnaya_komissiya/2021/pravila%20priemu/pravila_academy_21.pdf. Додатком 5 до Правил прийому передбачено вступ на ОП „Історія та археологія” за сертифікатами ЗНО з української мови і літератури, історії України та Математика, або іноземна мова, або біологія, або географія, або фізика, або хімія. Найвищий коефіцієнт (0,4) має профільний предмет “Історія України”, що свідчить про

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, регламентує Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу, яке знаходиться у вільному доступі для всіх учасників освітнього процесу https://drive.google.com/file/d/1mfNzI8ssq7Lg7IN4T_by95xHu1L7Jb3h/view. Вони є чіткими і зрозумілими, відповідають “Положенню про порядок реалізації права на академічну мобільність”, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 та “Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні” У положенні зазначено, що основними видами академічної мобільності є ступенева та кредитна мобільність, прописано порядок реалізації програм академічної мобільності та процедура визнання результатів навчання. Під час реалізації даної ОП 032 Історія та археологія практики застосування вказаних правил не було. Під час фокус-групи зі здобувачами освіти голова Студентської ради наголосив про обізнаність правил визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. Студенти даної ОП зазначили, що академічна мобільність на даній ОП не проводилась. ЕГ рекомендує робити анонси для студентів та приділити увагу популяризації переваг як внутрішньої, так і зовнішньої академічної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентуються в Положенні про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, яке розміщене на офіційному веб-сайті академії у розділі «Нормативні документи». В Положенні http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_neformalna.pdf вказано, що визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни; визначені форми визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті - валідація та перезарахування; правила, порядок та процедура визнання. Під час фокус-групи зі здобувачами було з'ясовано, що на ОП є випадки визнання результатів навчання в неформальній освіті, на сайті кафедри розміщена інформація про сертифікати, отримані студентами за вивчення он-лайн курсу “Історія. Зародження української нації” <https://sites.google.com/view/kafedra-soc-hgpa/%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8-2020-2021/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD-2019-2020>. Втім, спостерігається деяке неузгодження у процедурі визнання результатів навчання: на запит ЕГ було надіслано протокол предметної комісії щодо валідації результатів навчання із рішенням зарахування додаткових 10 балів до курсу “Середньовічна історія України”, у відомостях СО вказано, що здобутки у неформальній освіті, якщо вони відповідають наповненню ОК, враховуються викладачем (а не предметною комісією) під час семестрового контролю за наявності документів. Під час фокус-групи здобувачі вищої освіти підтвердили, що отримують інформацію про можливість отримання додаткових балів та часткове перезарахування окремих видів та форм неформальної освіти від викладачів та завідувача кафедри, які заохочують до участі у певних видах неформальної освіти, але яким чином відбувається виставлення балів здобувачі освіти плуталися. Радимо в майбутньому викладачам більш чітко дотримуватися процедури визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті та пояснювати її студентам.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, щорічно дані оновлюються та вчасно оприлюднюються на веб-сайті ЗВО. Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та у неформальній освіті визначаються в нормативних документах і доступні для здобувачів. Студенти загалом обізнані з цими правилами, інформація про конференції, тренінги та майстер-класи розміщена на веб- сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендуємо активніше залучати до участі здобувачів вищої освіти даної ОП у програмах академічної мобільності, що сприятиме підвищенню їхньої компетентності як майбутніх фахівців. Радимо посилити роботу зі здобувачами, заохочуючи їх брати участь у внутрішній мобільності, долучатися до онлайн курсів та тренінгів, пояснюючи процедуру та правила визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зважаючи на те, що в ЗВО існують зрозумілі правила прийому на навчання, які враховують особливості спеціальності та ОП, правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та в неформальній освіті, які оприлюднені на веб сайті і доступні здобувачам, але потребують більшої уваги питання поширення академічної мобільності та роз'яснення здобувачам процедури визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті, ЕГ вважає, що за Критерієм 3 ОП відповідає рівню В. Надано рекомендації щодо удосконалення ОП в контексті доступу до освітньої програми та визнання результатів навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здійснюється за очною (денною) формою навчання. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу <http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/osvitni%20proces.pdf> у закладі вищої освіти основними видами навчальних занять є: лекції; практичні заняття; семінарські заняття; самостійна робота під керівництвом викладача; індивідуальні заняття; консультації; виробнича практика; курсова та дипломна (кваліфікаційна) робота; контрольні заходи; самостійна позааудиторна робота. Відповідно до силабусів ОК навчання для всіх дисциплін ОП проводиться у вигляді лекцій, семінарів, самостійної роботи, контрольних заходів; методами навчання визначені пояснення, розповідь, бесіда, дискусія, круглий стіл, демонстрація, вправи, моделювання ситуацій, проблемний метод, робота з книгою, дослідницький, частково-пошуковий. Під час зустрічей з НПП та здобувачами освіти було з'ясовано, що викладачі практикують форми і методи навчання, які відповідають студентоцентрованому підходу, принципам академічної свободи та цілком задовольняють студентів. Здобувачі освіти можуть пропонувати навчальні курси до переліку дисциплін вільного вибору, обирати наукового керівника курсової та кваліфікаційної роботи, мають право навчатися за індивідуальним навчальним планом. В Академії існує Положення про організацію і проведення анкетування «Освітній процес очима студентів» <http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/anketuvannya.pdf>, на сайті кафедри розміщені анкети «Визначення рівня задоволеності здобувачів освіти» та «Оцінка та якість навчання» <https://sites.google.com/view/kafedra-soc-hgpa/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0/%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%BC/%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F/2020-2021>, опитування проводиться один – два рази на рік. В ЗВО затверджене Положення про дистанційне навчання <http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/dystancyne.pdf>, під час карантину заняття відбуваються переважно через відео конференції на платформі Zoom та в GoogleClassroom. Разом з тим з'ясувалося, що відповідно до Положення про дистанційне навчання інформування здобувачів про організацію освітнього процесу із використанням технологій дистанційного навчання має відбуватися через сайт кафедри, в ЗВО розроблений спеціальний додаток для цього, але на сайті кафедри відповідна інформація відсутня.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу <http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/osvitni%20proces.pdf> навчально-методичне забезпечення у межах окремих ОК включає: програми навчальної, виробничої, педагогічної і інших видів практики; підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні семестрові

завдання для самостійної роботи студентів із навчальних дисциплін; контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять; контрольні роботи з навчальних дисциплін для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу; методичні матеріали для студентів із питань самостійного опрацювання фахової літератури, написання курсових робіт, дипломних робіт; інші характеристики освітнього процесу визначає викладач, кафедра. Інформаційне забезпечення навчального процесу передбачає формування робочої програми навчальної дисципліни, вимоги до структури робочої програми наведені в Положенні про робочу навчальну програму дисципліни та методичні рекомендації до її розробки http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_programa.pdf. На сайті кафедри розміщені силабуси обов'язкових та вибіркових дисциплін <https://sites.google.com/view/kafedra-soc-hgpa/%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D0%B9-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81/%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B0%D0%B1%D1%83%D1%81%D0%B8>, які містять інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання, але ЕГ встановила, що оприлюднено силабуси ОК ОП 2020 року (тобто тільки для першокурсників). Викладачі під час зустрічі пояснили, що силабуси та робочі програми ОК за НП 2017, 2018 та 2019 років зберігаються в паперовому вигляді на кафедрі. Під час фокус-групи із здобувачами було з'ясовано, що інформацію щодо цілей, змісту, результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання вони отримують від викладачів під час першого заняття.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень у ЗВО під час реалізації ОП виступає у різноманітних формах. Насамперед таке поєднання виникає під час підготовки студентів до семінарських занять, коли здобувачі вищої освіти самостійно працюють із науковою літературою, історичними джерелами, вчать їх аналізувати, критично осмислювати, узагальнювати, порівнювати, робити власні висновки; у подальшому такі навички розвиваються у ході самостійної роботи, написанні курсових та бакалаврської роботи. Тематика студентських наукових досліджень розміщується на сайті кафедри, там же оприлюднюються студентські проекти <https://sites.google.com/view/kafedra-soc-hgpa/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0/%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%BC/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8-%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2>. Здобувачі вищої освіти мають можливість брати участь у наукових дослідженнях, в Академії розроблено Положення про науково-дослідницьку роботу студентів http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_ndrs.pdf. Відповідно до відомостей СО на ОП працюють наукові студентські гуртки, на сайті кафедри є інформація про гуртки «Дослідник» та «Прометей», засідання гуртка «Подих століть» 9 квітня та 15 квітня 2020 року. Є практика написання спільних публікацій викладачів та студентів; студенти беруть участь у регіональних та всеукраїнських конференціях, конкурсах наукових робіт, студентському історичному турнірі. За відомостями гаранта, у 2019 році студентка Потапова Ю. здобула диплом II ступеня у Національному конкурсі «Європейські цінності»; на сайті кафедри розміщена інформація про участь студентів в науковій конференції «Етнокультурні та соціальні процеси на теренах Слобожанщини» 22 квітня 2020 року.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до Положення про організацію навчального процесу <http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/osvitni%20proces.pdf> та Положення про робочу навчальну програму дисципліни та методичні рекомендації до її розробки http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_programa.pdf програма навчальної дисципліни є нормативним документом, який закладає «ідеологію» змісту освіти та організації освітнього процесу, визначає навчально-методичні засади діяльності кафедри; на її основі розробляються посібники (методичні комплекси) для самостійного вивчення дисципліни, інші матеріали методичного характеру, що забезпечують успішне опанування програмного матеріалу. Робоча програма складається викладачем, який читає курс, ухвалюється на засіданні кафедри, на якому викладається дисципліна, і затверджується завідувачем кафедри. Під час роботи фокус-групи з викладачами завідувач кафедри Г.Фінін повідомив, що викладачами були розроблені силабуси для навчальних дисциплін відповідно до ОП 2020 року і розпочато перегляд наявних робочих програм. Оскільки на сайті кафедри робочі програми були відсутні, а наявні силабуси не дають можливість повної оцінки змісту навчальної дисципліни, на запит ЕГ ЗВО надав робочі програми ОК «Археологія та давня історія України», «Історія Слобідської України», «Історія рідного краю та Харківщини» та практики «Вступ до спеціальності». Під час резервної зустрічі експертна група звернула увагу гаранта та викладачів на необхідність відповідно до Положення більш ґрунтовно прописувати в робочих програмах форми і методи навчання, види та зміст самостійної роботи, оновити списки літератури, підготувати методичні рекомендації до СР, особливо враховуючи той факт, що відповідно до п.3.1 Положення про дистанційне навчання саме самостійна робота є основною формою організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання <http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/dystanciynе.pdf>

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Міжнародна мобільність студентів та викладачів університету регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу <http://www.hgra.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/acadmobilnist.pdf>, а також Програмою сприяння професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників http://www.hgra.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/programa_rozvytku.pdf НПП є учасниками наукових конференцій, проходять стажування у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах в Україні та за кордоном, зокрема, викладачі Олянич В.В., Олянич Л.В. (Краків 2019, Варшава 2020), В. Яценко (Люблін 2020). Укладено договір про співпрацю з Міжнародною археологічною лабораторією "YMAI" Margulan Centre Павлодарського педагогічного університету (Казахстан); завідувачка лабораторією Т. Крупа провела лекції для студентів ОП «Введення до питань польових методик і забезпечення збереженості археологічних артефактів», «Екскурс в середньовічну архітектуру Казахстану». Викладач кафедри Г. Свистун взяв участь у міжнародній конференції «Міжнародний день відродження тюркської писемності» <https://sites.google.com/view/kafedra-soc-hgra/%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8-2020-2021?authuser=0> В Академії функціонує відділ міжнародних зв'язків <https://sites.google.com/view/internationaldepartmentnew>, керівниця якого під час зустрічі з адміністративним персоналом повідомила, що Академія розпочала процес входження проект «Кафедра Жана Моне студії Європейського Союзу» за програмою ЄС «Еразмус+».

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Здобувачі володіють зрозумілою інформацією про цілі, зміст, форми та методи навчання, програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання в межах окремих освітніх компонентів; мають можливості наукової роботи, тим самим поєднуючи навчання з науковими дослідженнями. НПП ОП усвідомлюють необхідність регулярного оновлення змісту освітніх компонентів та методик викладання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендовано модернізувати навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, зокрема, силабуси та робочі програми навчальних дисциплін, враховуючи досягнення сучасної історичної науки та археології; оприлюднювати на сайті кафедри силабуси для всіх ОК. ЗВО рекомендовано використовувати єдину електронну платформу для дистанційного навчання.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ оцінює критерій 4 як такий, що має рівень відповідності В. Під час аналізу з'ясовано, що форми та методи навчання і викладання в цілому сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, учасники освітнього процесу вчасно отримують всю необхідну інформацію, а зазначені в аналітичній частині недоліки ЕГ вважає несуттєвими, оскільки в ЗВО створений відділ міжнародних зв'язків та академічної мобільності для розвитку співпраці з міжнародною академічною спільнотою, продемонстровано прагнення модернізувати методичне забезпечення, зокрема, на кафедрі розпочато процес модернізації робочих програм.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контрольні заходи та оцінювання здобувачів вищої освіти відбуваються відповідно до основних академічних положень, які розміщені на сайті ЗВО: Положення про організацію освітнього процесу

<http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/osvitni%20proces.pdf>; Порядок оцінювання здобутих компетентностей студентів відповідно до вимог кредитної трансферно-накопичувальної системи організації освітнього процесу http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_ocinuvannya.pdf та Положення про моніторинг і контроль якості освіти http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_monitoring.pdf Інформація про контрольні заходи і критерії оцінювання наводиться в робочих програмах та силабусах навчальних дисциплін, силабуси розміщені на сайті кафедри <https://sites.google.com/view/kafedra-soc-hgpa/%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D0%B9-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81/%D0%B8%D0%BB%D0%B0%D0%B1%D1%83%D1%81%D0%B8>. Силабуси усіх дисциплін мають відповідні складники, але ЕГ звертає увагу, що методи контролю та оцінювання у них прописані формально і потребують уточнення, зокрема, щодо вимог до конкретних завдань. Під час дистанційної фокус групи викладачі та здобувачі вказували про використання різних форм поточного, модульного та семестрового контролю знань, зокрема на платформі Classroom та за допомогою груп в соціальних мережах.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія затверджений 29.04.2020. Відповідно до вимог в ОП 2020 року передбачено захист кваліфікаційних бакалаврських робіт або атестаційний екзамен (в усній формі). За поясненнями гаранта форму атестації будуть обирати самі здобувачі на заключному році навчання. Втім, відповідно до п.2.2 Положення про порядок створення та організацію роботи атестаційної комісії <http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/ekzamenaciyna.pdf> перелік атестаційних випробувань визначається навчальними планами спеціальностей, які затверджуються вченою радою ЗВО. Це дає підстави рекомендувати робочій групі переглянути підхід до визначення форм підсумкової атестації здобувачів відповідно до діючої в Академії нормативної бази. У вільному доступі на сторінці кафедри розміщена програма атестації для випускників бакалаврату 2021 року <https://sites.google.com/view/kafedra-soc-hgpa/%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D0%B9-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81/%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F?authuser=0>, яка включає атестаційний іспит з історії України, загальної історії та методики викладання історії, в той час як в навчальному плані, наданому на запит ЕГ, форми підсумкової атестації визначені як два окремих кваліфікаційних іспити. В ОП 2017 року також формою атестації вказана бакалаврська робота, але в НП за 2017 - 2019 рр. виконання бакалаврської роботи внесено в перелік практичної роботи, а не форм атестації. Під час резервної зустрічі ЕГ вказала гаранту та завідувачу кафедри на цю незгодженість.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедури проведення та результатів контрольних заходів в ЗВО прописані та знаходяться у вільному доступі на офіційному веб-сайті у розділі «Нормативні документи». В академії діє низка положень, які визначають процедуру проведення контрольних заходів, а також забезпечують об'єктивність екзаменаторів. Відповідно до нормативних документів контрольні заходи здійснюються у вигляді поточного та підсумкового контролю; підсумковий контроль у формі заліків та екзаменів. Під час фокус-групи викладачі повідомили, а студенти підтвердили, що ознайомлення з переліком контрольних заходів відбувається в усній формі на початку вивчення дисципліни. На сайті кафедри розміщені відкриті гугл форми стосовно задоволеності здобувачів вищої освіти, які включають запитання щодо професійності та об'єктивності контролю знань та оцінювання <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd4QdDiUoD2h3mKnMmUQqBBqYFNX6mcYyXTLtICopfDctVX2Q/viewform?vc=o&c=o&w=1&flr=o&gxids=7628>, здобувачі повідомили, що опитування у них проводяться щосеместру. В ЗВО є Інструкція щодо врегулювання конфліктних ситуацій в освітньому процесі http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/instrukciya_konflikt.pdf, яка визначає процедуру запобігання та вирішення конфліктних ситуацій, але випадків оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів здобувачами вищої освіти на ОП та взагалі в академії не зафіксовано. Під час фокус-групи співробітники академії та здобувачі показали свою обізнаність з можливостями подання звернень з метою вирішення конфліктної ситуації до ректора Академії, голови Студентської ради або на скриньку довіри.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО прийнято Кодекс академічної доброчесності http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/kodeks_acad.pdf, в якому чітко визначаються правила і норми академічної доброчесності, етичної поведінки, професійного спілкування працівників та осіб, які навчаються в закладі. Також в академії працює Комісія з питань етики та академічної доброчесності. ОП містить елементи, присвячені популяризації принципів академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти: включення до підготовки майбутніх фахівців з даної ОП питань щодо академічної доброчесності; проведення поточних та підсумкових перевірок результатів навчання з використанням переважно індивідуальних форм контролю. Але під час фокус групи здобувачі вищої освіти не змогли дати правильної відповіді стосовно головних засад академічної доброчесності та процедури притягнення учасників освітнього процесу до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності. Рекомендуємо викладачам ОП більше уваги приділяти роз'яснення даного питання, розглянути можливість включення окремих модулів з академічної доброчесності в ОК. Під час зустрічей з академічним та адміністративним персоналом з'ясовано, що випадків виявлення фактів порушення академічної доброчесності серед здобувачів ОП та фіксації видів порушень не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

В Академії існує налагоджена практика ознайомлення студентів з контрольними заходами по кожній ОП та оцінюванню здобувачів: це відбувається на вступних лекціях з ОК та індивідуальних консультаціях з викладачами, що було підтверджено студентами; інформація розміщується на сайті. Доступність та обізнаність усіх учасників освітнього процесу з процедурою проведення контрольних заходів. Під час роботи фокус-груп вдалося дізнатися, що в ЗВО здійснюється періодичне анкетування здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ вважає задовільним рівень сформованості у студентів та викладачів культури академічної доброчесності, при цьому рекомендує викладачам ОП приділяти більшу увагу інформаційній кампанії щодо роз'яснення та поширення головних принципів академічної доброчесності шляхом проведення тематичних семінарів, вебінарів, тренінгів, майстер-класів, круглих столів тощо.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

В ЗВО є чітко визначені правила проведення контрольних заходів, порядку оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження, політики стандартів і процедури дотримання академічної доброчесності, але існують окремі несуттєві недоліки щодо реалізації цих правил на ОП, що вказані в аналітичній частині звіту. Тому ЕГ вважає, що 5 критерій відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз таблиці 2 Відомостей СО та зустрічі з фокус-групами продемонстрували намагання ЗВО добирати викладачів відповідно цілей ОП. Загалом до викладання ОК на ОП залучено 18 викладачів, з яких 2 доктори наук і 15 кандидатів наук. ЕГ констатує, що ЗВО намагається добирати викладачів, які максимально б відповідали цілям ОП. Позитивною стороною ОП є залучення археологів-практиків канд. іст. наук Квітковського В.І. та канд. іст. наук Свистуна Г.С. до викладання археологічних дисциплін та канд. юр. наук, доц. Пироженко О.С. до викладання ОК "Правознавство". Наявність серед НПП досвідчених археологів створює умови для посилення археологічної складової ОП. Проте ЕГ звертає увагу на нераціональний розподіл ОК між НПП, коли археологи-практики замість викладання археологічних та допоміжних дисциплін викладають загальноісторичні курси. Наприклад, Квітковський В.І. викладає "Історія слов'янських народів до XX ст.". Ще одним прикладом нераціонального залучення НПП до викладання окремих ОК є викладання Кравченко Р.І. ОК "Історична географія". Адаже у 8 розділі відомостей СО йдеться, що у 2020 р. він був залучений до складу кафедри як професіонал-практик та фахівець з

новітньої історії Слобожанщини. Проте ОК "Історія Слобідської України" викладає інший НПП. Також має місце викладання окремих ОК викладачами, які не проявляють професійної зацікавленості дисциплінами, які викладають. Так, ОК "Теорія та практика екскурсійної справи" викладає кандидат мистецтвознавства Бескорса В.М., яка не має жодної публікації з екскурсійної справи та не залучає до викладання окремих тем професіоналів-практиків. Саме на необхідності викладання окремих тем з ОК "Теорія та практика екскурсійної справи" професіоналами-практиками було наголошено представниками роботодавців на фокус-групі із стейкхолдерами. Загалом викладачі ОП займаються науковою та навчально-методичною роботою, підвищують кваліфікацію як в Україні, так і в країнах Євросоюзу.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного добору проходить згідно Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників академії та керівників структурних підрозділів <http://www.hgra.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/konkursny-vidbir.pdf>. Опитування проведені у фокус групах та аналіз нормативних документів засвідчив, що процедура відбору на посади викладачів є прозорою та дає можливість обирати тих викладачів, які справді потрібні ОП. Прикладом є залучення до викладання на ОП двох археологів-практиків Квітковського В.І. та Свистуна Г.Є.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Співпраця між роботодавцями та ЗВО реалізується на основі Положення про стейкхолдерів освітніх програм http://www.hgra.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_staykholder.pdf та відповідних договорів про співпрацю <https://sites.google.com/view/kafedra-soc-hgra/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%Bo/%D0%B7%D0%Bo%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83/%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B9%D0%BA%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B8?authuser=0> Відомості СО, аналіз сайту ЗВО та зустрічі у фокус-групах підтверджують практику залучення роботодавців до реалізації ОП. Роботодавці беруть участь у перегляді ОП, проводять лекції та практики на своїх базах. На фокус-групі із стейкхолдерами представники Художньо-меморіального музею І.Є. Репіна підтвердили, що вони запропонували запровадити ОК: "Етнологія", "Історія Слобідської України" та "Теорія та практика екскурсійної справи". ЕГ звертає увагу на те, що ЗВО наголошує на потребі підготовки для регіону істориків, але немає жодного договору про співпрацю між ЗВО та школами м.Харкова. На фокус-групі із стейкхолдерами був представлений лише Первомайський ліцей №6, який розташований майже за 90 км від ЗВО. Така відділеність ліцею від ЗВО явно ускладнює співпрацю.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЗВО залучає професіоналів-практиків, представників роботодавців до проведення практик, викладання окремих навчальних тем ОК. Дана співпраця відбувається в рамках договорів між ЗВО та роботодавцями <https://sites.google.com/view/kafedra-soc-hgra/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%Bo/%D0%B7%D0%Bo%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83/%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B9%D0%BA%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B8?authuser=0> Ця співпраця була підтверджена під час фокус-групи із стейкхолдерами, які констатували, що читали окремі лекції: "Українська революція" "Герої небесної сотні", "Війна на Сході України", "Українська революція 1917-1921 рр." та ін., а також супроводжують студентів під час їх практик на базі роботодавців. ЕГ рекомендує залучати професіоналів-практиків до читання лекцій не лише з загальних тем історії України, але й з профільних ім ОК: "Музеєзнавство та архівознавство", "Теорія та практика екскурсійної справи".

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ЗВО прийнята Програма сприяння професійному розвитку науково-педагогічних і педагогічних працівників http://www.hgra.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/programa_rozvytku.pdf а також Положення про організацію та визначення результатів підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників <http://www.hgra.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya-staguvannya.pdf> НПП мають

можливість підвищувати кваліфікацію як на кафедрах ЗВО, так і на кафедрах ЗВО-партнерів. Нещодавно було створено відділ міжнародних зв'язків та академічної мобільності, який має на меті сприяти міжнародному стажуванню викладачів. Під час спілкування у фокус-групах НПП підтвердили, що ЗВО створює оптимальні можливості та матеріально підтримує підвищення кваліфікації НПП. Впродовж останніх двох років відбулися захисти кандидатських дисертацій двох викладачів ОП: Квітковського В.І. та Свистуна Г.Є. Доктор історичних наук, професор Олянич В.В. та кандидат історичних наук, доцент Олянич Л.В. підвищували кваліфікацію у Польщі.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Для оцінювання НПП у ЗВО розроблено Положення про визначення рейтингу діяльності науково-педагогічних, педагогічних працівників за результатами навчально-методичної, наукової, виховної та організаційної робіт <http://www.hgra.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya-reyting.pdf> Рейтинги викладачів обговорюються на вчених радах факультетів та засіданнях кафедр. Викладачі заохочуються подяками та грамотами ЗВО, кращі з них подаються на регіональні та відомчі відзнаки. Положенням про рейтингування НПП передбачено преміювання кращих викладачів кафедр за результатами рейтингу. Так, за I місце виплачується премія у розмірі 100% посадового окладу, за II місце – у розмірі 70 % посадового окладу; за III місце – у розмірі 50 % посадового окладу. Крім того встановлюються премії за досягнення в окремих напрямках науково-методичної роботи. Під час фокус-групи з академічним персоналом викладачі підтвердили, що отримують як моральні заохочення так і матеріальні премії.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

ЗВО проводить політику конкурсного добору НПП так, щоб вони відповідали цілям ОП та програмним РН. До викладання ОП залучено професіоналів-практиків з археології, що створює можливості посилити археологічну складову ОП. В ЗВО створено можливості для професійного розвитку НПП, кращі з викладачів заохочуються відзнаками та преміями.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Має місце нераціональне залучення НПП до викладання на ОП: археологи-практики читають загальноісторичні курси, деякі ОК читають викладачі без належного досвіду та професійної зацікавленості даним курсом. ЕГ рекомендує посилити археологічний блок дисциплін та залучати професіоналів-практиків до читання лекцій з профільних їм ОК: "Музеезнавство та архівознавство", "Теорія та практика екскурсійної справи". При наступному розподілі навчальних дисциплін враховувати професійну зацікавленість викладачів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЗВО намагається, щоб викладачі відповідали тим дисциплінам, які вони викладають. Проте має місце й нераціональне залучення деяких НПП до викладання ними дисциплін. Окремі теми з дисциплін, які викладають представниками роботодавців зазвичай не є професійно-орієнтованими, а носять загальноісторичний характер. Тому ЕГ вважає, що за 6 критерієм ОП заслуговує на рівень В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час дистанційного огляду матеріально-технічної бази КЗ "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради, експертна група мала змогу побачити та поспілкуватися з технічним персоналом,

співробітниками бібліотеки та викладачами. ЕГ була надана фотопрезентація в якій розповідається про матеріально-технічну базу, огляд якої відбувся під час самої фокус групи з використанням додатку Zoom. На території академії діє WIFI. Безпосередньо ЕГ переглянула та ознайомилась з оснащенням бібліотеки, спеціалізованих комп'ютерних кабінетів, музеєм історії академії, кабінетом історії України та кабінетом археології, де ЕГ продемонстрували наявність необхідних засобів для проведення занять та археологічної практики. Для студентів передбачено вільний доступ до спортивних зал та тренажерів; в гуртожитку є “зелена” кімната для відпочинку, а також кімната для студентів з дітьми (організовано за ініціативи студентського самоврядування). В ЗВО є медичний пункт та їдальня. Соціально-побутові умови проживання в гуртожитку відповідають санітарним нормам. Матеріально-технічна база підтримується на достатньому рівні для досягнення очікуваних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час роботи у фокус-групах ЕГ вдалося встановити, що заклад забезпечує безоплатний доступ здобувачів вищої освіти до необхідної інфраструктури, цю інформацію підтвердили й здобувачі вищої освіти. Також, під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ було показано комп'ютерні аудиторії. Кожна аудиторія має WI-FI роутер, що дозволяє здобувачам вищої освіти та НПП мати безперешкодний доступ до мережі Інтернет та до всіх необхідних ресурсів. На офіційному веб-сайті ЗВО є вкладка «Бібліотека» <https://biblhgpa.jimdofree.com/>, на якій розміщено Положення про бібліотеку та Правила користування, є репозиторій, який дає змогу безпосередньо ознайомитися з науковими здобутками та працями НПП. У навчальному процесі використовується аудіо- і відеоапаратура, створено банк інформаційно-методичного забезпечення фахових дисциплін. До потреб викладачів і студентів академії придбано мультимедійне обладнання, що дозволяє використовувати інформаційні технології в освітньому процесі.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Членами ЕГ встановлено, що освітнє середовище загалом дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти. В ЗВО існує план заходів щодо створення безпечного освітнього середовища http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/plan_buling.pdf; функціонує Студентська рада Академії, <https://sites.google.com/view/stud-khgpa/%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%Bo-%D1%80%D0%Bo%D0%B4%D0%Bo-%D0%Bo%D0%BA%D0%Bo%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%97>, профспілка <https://m.facebook.com/profkomKhGPA>. Функціонує соціально-психологічна служба <https://sites.google.com/view/spshgpa/%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%81%D0%BB%D1%83%D0%B6%D0%B1%D1%83?authuser=1>, діяльність якої регламентується відповідним Положенням про соціально-психологічну службу академії <https://drive.google.com/file/d/14MRGZpGpgYH2EoWs8NktDnMfeDnARdUr/view?usp=sharing>. Структурними підрозділами ЗВО проводяться консультації, опитування, анкетування <https://sites.google.com/view/spshgpa/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D1%96-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F>. Для студентів створюються необхідні умови для їх соціальних активностей: проводяться культурно-масові заходи, спортивні змагання та ін. Для задоволення потреб здобувачів діють: студентські гуртки; спортивні майданчики, спортзал, “зимовий сад”, медпункт, їдальня. Під час фокус-групи здобувачі підтвердили, що ЗВО дбає про освітнє середовище та моніторить потреби здобувачів шляхом бесід, анкетувань. Здобувачі вважають, що умови їх навчання, проживання та дозвілля є комфортними та задовольняють потреби їх соціальних активностей.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

До створення комфортного освітнього середовища залучено усі структурні підрозділи ЗВО: ректорат, навчальний відділ, деканат, кафедра, бібліотека, соціально-психологічна служба та ін. Активно діє Студентська рада Академії. Під час спілкування зі здобувачами жодних скарг щодо будь-яких видів підтримки здобувачів структурними підрозділами ЗВО не надходило. Роботою підрозділів Академії здобувачі задоволені.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В ЗВО створенні достатні умови для реалізації прав на освіту особам з особливими освітніми потребами. Ці умови чітко прописані в Положенні про супровід осіб з особливими освітніми потребами <http://www.hgpa.kharkov.com/wp->

content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_suprovid.pdf. На даній ОП є два студента з інвалідністю. Проте стан їх здоров'я не вимагає особливих вимог до навчальної бази ЗВО. ЕГ відзначає, що попри відсутність здобувачів з вадами руху вхід до ЗВО та спеціальних навчальних аудиторій оснащений пандусами. Також у ЗВО передбачено спеціально-обладнані туалети для інвалідів. З ініціативи ОСС створено дитячу кімнату, в якій здобувачі-батьки можуть на час занять залишити з вихователями своїх маленьких дітей. ЕГ звертає увагу, що останнім часом зростає кількість осіб з вадами зору. Тому рекомендуємо застосувати жовті маркери для позначення країв сходів, різких поворотів та ін. Порадившись ЕГ вважає, що наявна у ЗВО інфраструктура для осіб з особливими потребами є задовільною.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ЕГ відзначає, що в Академії наявна нормативна база, яка регулює політику та процедури вирішення конфліктних ситуацій http://www.hgra.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/instrukciya_konflikt.pdf На фоку-групі із здобувачами Голова Студентської ради Академії інформував, що ОСС активно долучаються до виявлення та недопущення конфліктних ситуацій. ОСС бере участь в інформаційних кампаніях ЗВО щодо різних видів дискримінації та її попередження. В Академії функціонує підрозділ з питань запобігання та виявлення корупції <http://www.hgra.kharkov.com/%d0%b3%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b2%d0%bd%d0%bo/%d0%bf%d1%96%d0%b4%d1%80%d0%be%d0%b7%d0%b4%d1%96%d0%bb-%d0%b7-%d0%bf%d0%b8%d1%82%d0%bo%d0%bd%d1%8c-%d0%b7%d0%bo%d0%bf%d0%be%d0%b1%d1%96%d0%b3%d0%bo%d0%bd%d1%8f-%d1%82%d0%bo-%d0%b2%d0%b8%d1%8f%d0%b2/>, на сторінці якого є необхідні документи, плани та звіти. Під час зустрічей з адміністративним персоналом та здобувачами була підтверджена інформація про те, що студенти мають можливість звернутися до адміністрації факультету чи ЗВО, відповідної служби чи голови студентського самоврядування. Проте ЕГ звертає увагу, що механізм анонімного інформування про конфліктні ситуації необхідно вдосконалити. Координація роботи з приймання, реєстрації та розгляду інформації про протиправні дії, порушення прав і законних інтересів учасників освітнього процесу та осіб, які забезпечують діяльність академії, покладено на Голову первинної профспілкової організації http://www.hgra.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/skrynka_doviry.pdf ЕГ вважає, що "скриньки довіри" в навчальному корпусі та телефону довіри в умовах карантину може бути мало. Тому ЕГ рекомендує створити також e-mail, на який можуть звернутися здобувачі. Також варто було б виокремити на сайті ЗВО окремий розділ "Моніторинг та врегулювання конфліктів", що б спростило комунікацію між адміністрацією ЗВО та учасниками освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури, до бібліотечних ресурсів тощо. Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна, соціальна підтримка впроваджуються регулярно, в ЗВО створені структурні підрозділи, визначені механізми їх дій. Створено освітнє середовище для осіб із особливими освітніми потребами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ рекомендує спростити механізм звернень здобувачів до адміністрації ЗВО по факту: булінгу, конфліктних ситуацій, хабарництва та ін., розмістивши на сайті ЗВО у зручному місці контакти гарячої лінії (телефону довір, e-mail, форма зв'язку). Заміни вимагає сервер репозитарію, оскільки він дуже повільно обробляє запити здобувачів. Також ЕГ радить покращити наукову складову спеціалізованими археологічними виданнями.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ вважає, що ЗВО прикладає належних зусиль, щоб створити безпечне освітнє середовище та покращити матеріальну базу. Визначені слабкі сторони, зокрема, необхідність спрощення механізму комунікацій здобувачів та

адміністрації ЗВО, можна виправити у стислий термін. Порадившись ЕГ підсумовує, що 7 критерій відповідає рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Внутрішнє забезпечення якості освіти у ЗВО здійснюється на підставі Положення про моніторинг і контроль якості освіти у КЗ "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" http://www.hgra.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_monitoring.pdf На рівні ЗВО відповідальним за моніторинг якості освіти є Підрозділ із забезпечення якості освіти. Аналіз відомостей СО та спілкування з фокус-групами продемонстрували, що ОП переглядається щорічно наприкінці року під час розширеного засідання кафедри (травень-червень). При перегляді ОП враховуються пропозиції стейкхолдерів, роботодавців, здобувачів вищої освіти. Для кращого комунікування на сайті кафедри створено розділ "Для роботодавців та партнерів" <https://sites.google.com/view/kafedra-soc-hgra/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%Bo/%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%Bo%D0%B2%D1%86%D1%96%D0%B2-%D1%82%D0%Bo-%D0%BF%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B2?authuser=0>, у якому розміщено звернення з проханням надавати рекомендації до ОП на e-mail kafsedhgra@gmail.com Під час зустрічі у фокус-групі з представниками роботодавців, останні підтвердили, що їх пропозиції враховані при внесенні змін до ОП. Представниками Художньо-меморіального музею Рєпіна було запропоновано ввести ОК: "Етнологія", "Історія Слобідської України" та "Теорія та практика екскурсійної справи". ЕГ звертає увагу, що у ЗВО відсутня практика зберігання освітніх програм, навчальних планів, силабусів попередніх років у відкритому доступі на сайті ЗВО. Тому ЕГ змушена була звертатися до ЗВО із запитом щодо надання ОП 2017 р.; Навчальних планів 2017, 2018, 2019 рр.; робочих програм навчальних дисциплін "Археологія та давня історія України", "Історія Слобідської України", "Історія рідного краю та Харківщини" та практики "Вступ до спеціальності". Хоча для потреб внутрішнього забезпечення якості ОП ЗВО має організувати зберігання всіх первісних та оновлених у подальшому ключових документів (ОП, навчальних планів, робочих програм дисциплін тощо) у будь-який можливий для нього спосіб.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі ОП підтвердили, що вони залучені до періодичного перегляду ОП. Їх запрошують на засідання кафедри, де вони беруть участь в обговоренні питань реалізації ОП. Під час фокус-групи з НПП Квітковський В.І. повідомив, що на пропозицію здобувачів освіти було об'єднано ОК "Археологія" та "Давня історія України" в один курс "Археологія та давня історія України", що було підтверджено під час фокус-групи зі здобувачами ОП. Здобувачі аргументували своє бажання об'єднати ОК схожим змістом матеріалу, який вони вивчають. На фокус-групі зі здобувачами ЕГ інформували, що здобувачі висунули пропозицію скасувати літню табірну практику і збільшити профільні практики. Ця рекомендація студентів була врахована.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЗВО створює умови для участі роботодавців у періодичному перегляді ОП. На сайті кафедри створено розділ "Для роботодавців та партнерів", де останні мають можливість пропонувати зміни до ОП. У розділі сайту "Стейкхолдери" <https://sites.google.com/view/kafedra-soc-hgra/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%Bo/%D0%B7%D0%Bo%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83/%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B9%D0%BA%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B8?authuser=0> представлена інформація про співпрацю із стейкхолдерами та представниками роботодавців. Під час фокус групи з академічним персоналом та стейкхолдерами співпраця між роботодавцями та ЗВО підтверджується. Пропозиції представників роботодавців враховуються при перегляді ОП. Проте ЕГ констатує, що серед роботодавців практично не представлені школи м.Харкова. Також не вдалося з'ясувати які зміни зазнала ОП у 2018-2019 рр., оскільки жодних документів за цей період у вільному доступі не представлено. ЕГ рекомендує налагодити співпрацю з школами м.Харкова, а результати перегляду ОП розмішувати на сайті ЗВО або кафедри.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На час проведення ЕГ за даною освітньою програмою випускників ще немає. Під час фокус-групи з академічним персоналом ЕГ інформували, що з здобувачів освіти уже працюють. Один з них лаборантом на кафедрі історії та суспільно-економічних дисциплін Академії. У ЗВО функціонує Підрозділ сприяння працевлаштуванню випускників, працівники якого займаються пошуком вакантних місць для студентів та випускників Академії.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Контроль за якістю освітнього процесу здійснюється на підставі Положення про моніторинг і контроль якості освіти у КЗ "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" http://www.hgra.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_monitoring.pdf До процесу контролю якості освіти залучені: викладачі, завідувач кафедри, гарант ОП, деканат, ректорат. Для виявлення рівня знань здобувачів проводяться комплексні контрольні роботи. Для виявлення рівня задоволеності здобувачів методами навчання і викладання за ОП проводяться діагностичні дослідження <https://sites.google.com/view/kafedra-soc-hgra/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%Bo/%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%Bo%D0%BC/%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%Bo%D0%BD%D0%BD%D1%8F?authuser=0> На сайті кафедри розміщено анонімну анкету для здобувачів ОП, яка містить ключові питання щодо навчання на ОП <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeUN6aBRoVIMIsAomkMg1XWsCBZyD6K9WvKzcvMezi5ottyBg/viewform?vc=0&c=0&w=1&flr=0&gxids=7628> Незрозумілим є твердження з відомостей СО, що підрозділ щодо сприяння працевлаштування студентів і випускників "на основі аналізу попиту і пропозицій на ринку праці може вносити корекції до змісту підготовки фахівців", Адже вносити зміни до ОП можна лише після обговорення на кафедрі. Тому рекомендуємо врахувати це зауваження і внести відповідні зміни у нормативні документи. ЕГ констатує, що система забезпечення якості освіти ЗВО дає можливість вчасно реагувати на виявлені недоліки в ОП та у процесі навчання.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Дана ОП акредитується вперше. Тому попередні пропозиції та зауваження відсутні. Аналіз звітів акредитацій інших ОП, сайту ЗВО та спілкування у фокус-групах показав, що зауваження інституційного характеру висловлені іншими ЕГ враховані в ОП Історія та археологія. Наприклад, ЕГ, яка акредитувала ОП "26179 Комп'ютерні науки" рекомендувала впровадити автоматизовану систему перевірки на плагіат. Під час ознайомлення з матеріально-технічною базою ЗВО та спілкування у фокус-групах було встановлено, що для перевірки робіт на плагіат у ЗВО почали застосувати автоматизовану систему Унічек. В звіті ЕГ по ОП "26175 Психологія" було рекомендовано розробити Положення про визнання результатів неформальної освіти. На час роботи ЕГ на сайті ЗВО вже було Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті http://www.hgra.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_neformalna.pdf

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Академічна спільнота ЗВО дбає про культуру якості. Прикладом чого є функціонування Підрозділу із забезпечення якості освіти. Основними нормативними документами для формування культури якості є: Положення про моніторинг і контроль якості освіти у КЗ "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" http://www.hgra.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/pologennya_monitoring.pdf та Кодекс академічної доброчесності http://www.hgra.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/normatyvni/kodeks_acad.pdf НПП та здобувачі вищої освіти спільно прикладають зусиль для формування культури якості навчання. Так Квітковський В.І. 18 листопада 2020 р. взяв участь у семінарі "Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти: розвиток освітніх програм та їх акредитація", організований "Національним Еразмус+ офіс в Україні та Національною командою експертів з реформування вищої освіти" та НАЗЯВО. 23-24 грудня 2020 р. Квітковський В.І. брав участь у тренінгу для експертів з акредитації освітніх програм. Під час фокус-групи із здобувачами, не всі вони знали про Кодекс доброчесності ЗВО, що дає підстави ЕГ рекомендувати провести інформаційну кампанію з формування культури академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильною стороною ОП є намагання НПП враховувати побажання здобувачів ОП. Прикладом чого є об'єднання ОК "Археологія" та "Давня історія України" в один ОК "Археологія та давня історія України", що на думку ЕГ нелогічно, але відповідало інтересам здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ відзначає, що серед стейкхолдерів не представлені школи м.Харкова. Також відсутня практика інформування громадськості про результати перегляду ОП та змін, які вносяться. Слід відмітити відсутність на сайті кафедри силабусів та освітніх програм 2017-2019 рр. Нелогічним, на думку ЕГ, є об'єднання ОК "Археологія" та ОК "Давня історія України" в один ОК "Археологія та давня історія України". ЕГ рекомендує налагодити співпрацю з школами м.Харкова, результати перегляду ОП, силабуси та інші необхідні навчальні матеріали розміщувати на сайті ЗВО або кафедри.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ вважає, що у ЗВО наявна система внутрішнього забезпечення якості ОП. Наявні недоліки, визначені в аналітичній частині, зокрема, відсутність на сайті кафедри робочих програм чи силабусів для здобувачів 2-4 курсів, не є істотними і можуть бути легко виправленими. Тому ЕГ вважає, що по 8 критерію ОП заслуговує на рівень В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановила, що у ЗВО наявна необхідна нормативна база. Більшість документів згруповано у розділі "Нормативні документи"

<http://www.hgpa.kharkov.com/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%BO/%D0%BD%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%BO%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D1%96-%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/> Права і обов'язки учасників освітнього процесу є зрозумілими. Адміністрація ЗВО та НПП намагаються дотримуватися їх під час реалізації ОП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті кафедри у розділі "Для роботодавців та партнерів" <https://sites.google.com/view/kafedra-soc-hgpa/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%BO/%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%BO%D0%B2%D1%86%D1%96%D0%B2-%D1%82%D0%BO-%D0%BF%D0%BO%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B2?authuser=0> розміщено ОП 2020 р. Підкритерій 9.2 передбачає, що ЗВО має оприлюднювати для громадського обговорення проект ОП та таблицю пропозицій, але на сайті кафедри виставлена діюча ОП. На фокус-групі з академічним персоналом ЕГ інформували, що вони розмістили діючу ОП у цьому розділі та вказали електронну пошту для надання пропозицій від заінтересованих сторін. ЕГ вважає, що оскільки обговорення ОП відбувається у травні-червні, то можливість запропонувати завчасно зміни до ОП є сильною стороною ОП. Проте ЕГ не вдалося ознайомитися з проектами змін та таблицями пропозицій до ОП 2017-2019 рр. Як повідомили ЕГ на фокус-групі з НПП через обмеження розміру гугл-диска, вони змушені виставляти лише найновішу інформацію.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЗВО оприлюднює необхідну інформацію про ОП на офіційному сайті та сайті кафедри. Обсяг оприлюднених матеріалів достатній для ознайомлення заінтересованими сторонами про ОП. Проте ЕГ вважає за доцільне відзначити, що система організації сайту ЗВО вимагає реформування. ЕГ встановила, що офіційний сайт ЗВО <http://www.hgra.kharkov.com/> складається з двох частин: одна з них обслуговується відповідальним інженером, а от сайти факультету <https://sites.google.com/view/doskolnyk-hgra/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%Bo> та кафедри <https://sites.google.com/view/kafedra-soc-hgra/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%Bo> розташовані на безкоштовних ресурсах корпорації Google. Місце для розміщення сайтів структурних підрозділів ЗВО обмежене у 15 Гбайт, що недостатньо для зберігання всіх матеріалів ОП. Також загрозу становить відсутність офіційних сторінок ЗВО у соціальних мережах. Наявні лише соціальні сторінки кафедр. ЕГ наголошує, що за умови припинення роботи безкоштовних ресурсів або перегляду правил їх використання, здобувачі та НПП можуть втратити доступ до матеріалів ОП та можливості оперативного інформування про зміни у системі навчання ЗВО. Враховуючи пандемію Covid-19 це може призвести до суттєвого ускладнення освітнього процесу на ОП. Слід відзначити, що ЗВО намагається вирішити цю проблему. Було зареєстровано новий домен Академії <http://khpa.edu.ua/> у зоні edu. Створено репозитарій <http://repository.khpa.edu.ua:8080/jsrui/> Проте швидкість обробки інформації на репозитарії свідчить, що для цих потреб виділено недостатньо потужний сервер. Враховуючи значні фінансові кошти, необхідні для реформування інформаційної системи ЗВО, ЕГ рекомендує створити офіційні соціальні сторінки ЗВО та внести зміни у бюджет ЗВО 2021 рр., щоб закупити необхідні ресурси та послуги.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Незважаючи на недостатнє виділення матеріальних ресурсів на підтримку офіційного сайту ЗВО, НПП вдалося за рахунок використання безкоштовних ресурсів налагодити в цілому дієвий механізм інформування громадськості про ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ рекомендує реформувати систему офіційного сайту ЗВО, перевіривши матеріали з безкоштовних ресурсів на ресурси, які обслуговуються працівниками ЗВО. Оперативній комунікації та інформуванню про важливі події в житті ЗВО та зміни в освітньому процесі сприятиме створення офіційних сторінок ЗВО у соціальних мережах: фейсбук, інстаграм, телеграм та ін.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ вважає, що попри зусилля колективу ЗВО щодо максимальної публічності та прозорості діяльності ЗВО та самої ОП, недостатні ресурси виділені на підтримку сайту та загрози при зберіганні матеріалів ОП на безкоштовних ресурсах дають право ЕГ за 9 критерій зарахувати лише рівень В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Щодо навчальних планів.pdf</i>	+/jN5S8REvtbjDstxuDlhMIS/3JjpgA9N9vSgvpEH6Y =
Додаток	<i>індив плани студентів.pdf</i>	/1UcolptJG6j5CPV++FrZ6XVMoyjcY7vfjkcboHauU =
Додаток	<i>робочі навч програми.pdf</i>	PtWcDsd4Ths51NKNnRVt2YgCOkYTUm+75JXrFxA Lf/g=
Додаток	<i>протокол предметної комісії.pdf</i>	ZSmyAaeRx3XUBBL+CSibRYgtLkBb3dBqc4zsmOh4 oIo=
Додаток	<i>Обґрунтування кваліфікації 2017.pdf</i>	9SJxzHTeCoKFwvRjCdx4Cs4LkUbEO/TmoksnNBj xYs=
Додаток	<i>навч плани.pdf</i>	tLRooIioJEpVBXg1Yuco+CD/8otgGLcle553LU+o68 s=
Додаток	<i>накази на практики.pdf</i>	vn/wvsppirFVehYA3p+PyKa8xzhrgSWONo6WhTou CRA=
Додаток	<i>оп 2017.pdf</i>	LLRvA43J3ow8lyw7N4ntWN2mnLYp5JxonTdVGup GBDo=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Синявська Олена Олександрівна

Члени експертної групи

Брославський Володимир Любомирович

Буригін Богдан Володимирович